

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 19240/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., коју заступа пуномоћник Данијела Златановић, адвокат из ..., малолетне ББ, малолетног ВВ и малолетне ГГ, свих из ..., које заступа законска заступница, мајка АА из ... чији је пуномоћник Данијела Златановић, адвокат из ..., против против тужених ДД из ... и „БЂ“ ДОО Нови Сад, чији је законски заступник – директор ДД, које у ревизијском поступку заступа пуномоћник Драгица Гостовић-Сомборац, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права и утврђења права становања, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 181/22 од 09.08.2022. године, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 181/22 од 09.08.2022. године, у преиначујућем делу.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 735/21 од 23.02.2022. године, која је исправљена решењем истог суда П2 735/21 од 28.06.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се мења пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1646/2020 од 09.11.2020. године у погледу вршења родитељског права. Ставом другим изреке, утврђено је да се малолетна деца ББ рођена ...2008. године, ВВ рођен ...2011. године и ГГ рођена ...2015. године, поверавају на самостално вршење родитељског права мајци АА, те да ће пребивалиште деце бити на адреси пребивалишта мајке и у том делу се мења ранија одлука о вршењу родитељског права из става трећег изреке пресуде Основног суда у Новом Саду П2 1646/2020 од 09.11.2020. године. Ставом трећим изреке, одлучено је да се мења пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1646/2020 од 09.11.2020. године, у погледу доприноса за издржавање малолетне деце. Ставом четвртим изреке, тужени ДД је обавезан да на име свог дела доприноса издржавању малолетне деце плаћа износе од по 20.000,00 динара за свако дете од дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови најкасније до 15. у месецу за текући месец и то на рачун мајке АА означен у том ставу изреке, а заостале рате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а у случају доцње све са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је део

тужбеног захтева којим је тражено да се тужени ДД обавезе да на име доприноса издржавању малолетне деце плаћа износе преко досуђених до тражених 30.000,00 динара за свако дете. Ставом шестим изреке, одлучено је да се мења пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1646/2020 од 09.11.2020. године, у погледу одржавања личних контаката оца ДД са малолетном децом. Ставом седмим изреке, утврђено је да ће се лични контакти између малолетне деце и оца одржавати на начин ближе описан у том ставу изреке. Ставом осмим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се утврди право становања у корист малолетне деце и њиховог законског заступника, мајке, на стану у Новом Саду у улици ... број .., број стана .., на ... спрату, укупне површине 134 м² на кп бр .. КО Нови Сад II који се налази у сувласништву тужених са по 1/2 дела, што би тужени били дужни да трпе и дозволе да се право становања упише у Катастар непокретности. Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 181/22 од 09.08.2022. године, усвојене су жалбе парничних странака и првостепена пресуда исправљена наведеним решењем преиначена, тако што је утврђено право становања у корист тужилаца на стану број .., на ... спрату у Новом Саду у улици ... број .., у КО Нови Сад II, површине 134 м², изграђеном на парцели број .. у сувласништву тужених са по 1/2 идеалног дела, те су тужени дужни да трпе да се означено право становања упише у Катастар непокретности, док је укинута у делу којим је усвојен тужбени захтев на име издржавања тужиље малолетне ББ преко износа од 12.000,00 динара месечно, на име издржавања тужиоца малолетног ВВ преко износа од 10.000,00 динара и на име издржавања тужиље малолетне ГГ преко износа од 8.000,00 динара, као и у делу којим је одбијен тужбени захтев на име дечијег издржавања и одлучено о трошковима поступка и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу, тужени су благовремено изјавили ревизију (са неблагоприятном допуном од 08.11.2022. године), због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 8. и 9. ЗПП на које се ревизијом указује, јер је другостепени суд одлучивао без расправе на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеној пресуди, па повреде нису учињене пред другостепеним судом због ког разлога би се ревизија могла изјавити на основу члана 407. став 1. тачка 3. тог закона, док битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није прописана као ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља АА и тужени ДД су бивши супружници који имају троје заједничке деце, мал. ББ рођену ...2008. године, мал. ВВ рођеног ...2011. године и мал. ГГ рођену ...2015. године. Њихов брак је разведен на

основу споразума, пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1646/2020 од 09.11.2020. године, и утврђено је да ће заједнички вршити родитељско право у односу на малолетну децу са пребивалиштем деце на адреси мајке. Отац је обавезан да доприноси издржавању малолетне деце са по 5.000,00 динара месечно за свако дете и уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем. Истом пресудом утврђено је да су регулисани имовинско-правни односи странака по основу покретне и непокретне имовине стечене у току трајања брачне заједнице, тако да по том основу немају узајамних потраживања. Тужилца АА рођена је 1983. године, по струци је дипломирани ..., власник је фирме и сувласник две фирме, тако да остварује месечна примања у износу од око 100.000,00 динара и не поседује непокретну имовину уписану на њено име у јавним књигама. Након прекида заједнице живота, наставила је да живи са малолетном децом у стану своје мајке у Новом Саду у улици ... . Тужени ДД рођен је 1975. године, средњошколског образовања, професионално се бавио ..., а сада ради као ... менаџер. Поседује своју фирму и остварује месечна примања у износу од око 40.000,00 динара. После развода брака купио је стан површине 134 м² у улици ... у Новом Саду који је у јавним књигама уписан као сувласништво тужених са по 1/2 идеалног дела, а поред овог стана поседује још један двоипособан стан површине 75 м² у Новом Саду у улици ... број .., више пословних простора, њива и винограда. Родитељи малолетне деце су здрави, радно способни и немају обавезу издржавања других лица осим заједничке деце.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и оценом стручног мишљења органа старатељства, првостепени суд је закључио да су испуњени услови за измену раније одлуке о вршењу родитељског права, па је одлучио као у изреци, док је тужбени захтев за утврђење права становања на стану у сувласништву тужених одбио, као неоснован налазећи да становање малолетне деце није угрожено, будући да деца са мајком живе у стану површине 90 м², у коме су становали док је брак родитеља трајао и који је власништво мајке законске заступнице, при чему мајка деце, остварује приходе у предузећу чији је власник и сувласник је у још два предузећа, па су без утицаја будући планови законске заступнице и њене мајке поводом наведеног стана, који могу али и не морају да се остваре.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да у ситуацији када су малолетна деца поверена мајци на самостално вршење родитељског права, која нема право својине на усељивом стану, те да је отац деце сувласник на предметном стану, са фирмом чији је оснивач, није искључена могућност да се право становања установи на стану у сувласништву родитеља и трећег лица, по члану 194. Породичног закона. Поред тога, отац у свом власништву поседује још један двоипособан стан у Новом Саду, те више непокретности (пословних простора, њива и винограда), па прихватање захтева тужилаца за прво становања не представља очигледну неправду у смислу наведене законске одредбе. Зато је првостепена пресуда у наведеном делу преиначена и тужбени захтев усвојен.

Врховни касациони суд је оценио да се ревизијом тужених неосновано побија другостепена пресуда због погрешне примене материјалног права.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и2/97) у свим активностима које се тичу деце, без обзира на то да ли их

предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета биће од првенственог значаја. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.). Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

По члану 4. наведене Конвенције, државе чланице предузимају све одговарајуће законодавне, административне и остале мере за остваривање права признатих у овој конвенцији, а по члану 27. став 1. и 2. државе чланице признају право сваког детета на животни стандард примерен физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју детета и родитељ(и) или друга лица одговорна за дете имају првенствено одговорност да, у оквиру својих способности и финансијских могућности, обезбеде животне услове потребне за развој детета.

Према члану 194. Породичног закона дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану. Право становања траје до пунолетства детета. Немају право становања дете и родитељ ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља. У контексту наведеног материјалног права, право становања (*habitatio*) представља меру за остваривање права детета на дом, како би се обезбедили животни услови потребни за развој детета зајемченим чланом 27. Конвенције о правима детета. Одговорност за обезбеђивање таквих услова којима ће детету бити пружен животни стандард примерен физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју детета првенствено сносе родитељи детета.

Конституисањем права становања у корист малолетне деце и мајке, као родитеља који врши родитељско право, а која нема право својине на усељивом стану, пружа се заштита праву детета на дом и заштита најбољег интереса малолетне деце. Околност што су тужени, отац малолетне деце и Привредно друштво чији је он оснивач, сувласници на предметном стану са по $\frac{1}{2}$ идеалног дела, не представља сметњу за конституисање права становања на том стану у корист малолетне деце и њихове мајке као законске заступнице, с обзиром на то да се право становања може конституисати и када је стан у идеалном сувласништву родитеља који не врши родитељско право и трећег лица. Одредбом члана 58. став 1. Устава јемчи се мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона. Међутим одредбом става 3. истог члана, утврђено је да се законом може ограничити начин коришћења имовине. Конституисање права становања у конкретном случају на стану на коме су тужени сувласници засновано је на закону, будући да је у члану 194. Породичног закона управо предвиђено ограничење начина коришћења стана од стране власника конституисањем права становања у корист других лица. Отац деце, тужени ДД је сувласник предметног стана са туженим „ЂЂ“ доо Нови Сад, чији је оснивач и чије је пријављено седиште на адреси у Новом Саду у улици ... број ... . Зато су без утицаја наводи ревизије да је тужени ДД отуђио уговором о купопродаји од 21.09.2022. године, стан у Новом Саду у улици ... број .. и да је сада пријављено седиште туженог Привредног друштва пресељено у предметни стан у улици ... у Новом Саду, те да

тужени ДД више нема у својини усељив стан, јер су ово чињенице које су настале након закључења главне расправе у овој парници, а правносножност пресуде везује се за чињенично стање утврђено до закључења главне расправе (члан 360. став 3. ЗПП).

Респектујући имовинска права тужених, те значај утврђених чињеница о имовинском стању оца малолетне деце, другостепени суд је правилно у конкретном случају дао предност заштити интереса малолетне деце кроз заштиту права детета на дом, налазећи да конституисање права становања на предметном стану не представља очигледну неправду за туженог, као другог родитеља. Тужени као сувласници предметног стана, конституисањем права становања нису лишени свог права власништва на стану, већ је само ограничено њихово право коришћења стана, па су без утицаја наводи ревизије да се тиме задире у право туженог Привредног друштва да слободно располаже својом имовином, односно обавља делатност у овом простору, нарочито што је његово седиште пресељено на адресу предметног стана, тек након доношења другостепене пресуде у овој парници.

По оцени Врховног касационог суда, пресељење деце из стана који је у својини њихове бабе по мајци у предметни стан који је у сусвојини другог родитеља у оквиру истог града, обезбеђује услове који пружају животни стандард примерен развојним потребама деце, што је првенствено одговорност родитеља детета и што наводима ревизије да је требало расправити жеље и интересе деце о промени средине, не доводи у питање њихов најбољи интерес у конкретном случају. Претежни део навода ревизије, односи се посредно или непосредно на чињенично стање које по мишљењу ревидента није правилно или потпуно утврђено, међутим ови наводи нису основани и не доводе у сумњу правилност побијане пресуде у погледу примењеног материјалног права, које је другостепени суд правилно применио одлучујући о праву становања у корист малолетне деце и мајке, као родитеља који самостално врши родитељско право.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен јер ови трошкови на основу члана 154. ЗПП, не представљају потребне трошкове за вођење ове парнице.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић